

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ TARİH VE YAPAY ZEKÂ BÖLÜMÜ

MEDİPOL
UNV-ITBF
İSTANBUL

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

Türkiye'nin İlk Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü İstanbul Medipol Üniversitesi'nde

İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü, tarihçiliğin en gelişmiş teknikleri ile yapay zekâ teknolojilerinin öğretimini bir araya getiren yeni bir eğitim modeli öneriyor. Hedefimiz, öğrencilerimize hem tarihçiliğin temel yetkinliklerini hem de yapay zekâ okuryazarlığı ve uzmanlığını kazandırmak, başarı ve tercihleri doğrultusunda Tarih ile birlikte Yapay Zekâ Mühendisliği alanında da çift ana dal yapabilecekleri bir yapı oluşturmaktır. Böylece tarihçiliğin yeni sınırlarında öncü mezunlar yetiştirecektir.

Son yıllarda tarihsel bilginin üretilmesi, işlenmesi ve dolaşıma sokulması süreçleri dijital teknolojiler ve yapay zekâ sayesinde köklü bir dönüşüm geçiriyor. Tarihsel kaynakların okunması, sınıflandırılması, analiz edilmesi, veriye dönüştürülmesi, bu verilerden anlamlı sonuçlar üretilmesi ve görselleştirilerek paylaşılması artık büyük ölçüde dijital araçlar aracılığıyla gerçekleştiriliyor. Yapay zekâ ise bu süreçlerin daha sistematik, ölçeklenebilir ve güçlü biçimde yürütülmesine imkân tanıyor.

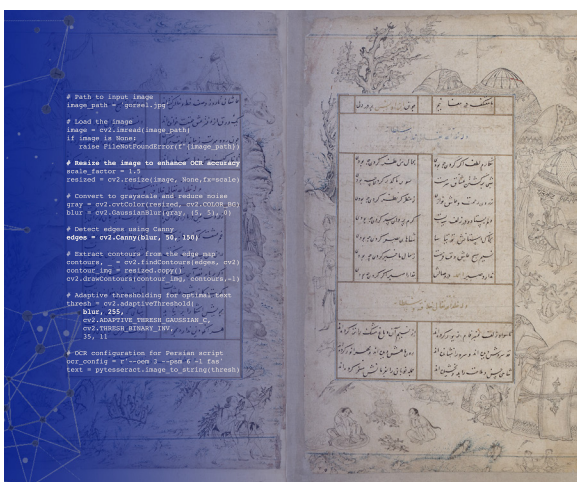
İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü, tarih disiplininin metodolojik titizliğini merkeze alan bir yaklaşımı benimsiyor. Tarihsel metinlerin doğru okunması, belge türlerinin ve bağlamlarının doğru tespit edilmesi, kaynak ile üretilen bilgi arasındaki ilişkinin eleştirel biçimde sorgulanması ve güvenilir tarihsel bilginin bu zemin üzerinde inşa edilmesi tarihçiliğin vazgeçilmez ilkeleridir. Yeni açılan Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü, klasik tarih metodolojisini zayıflatmayı değil, yapay zekânın sunduğu imkânlarla daha da güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Programın temel hedeflerinden biri, Türkiye'nin ve özellikle Osmanlı tarihinin zengin tarihsel mirasını, küresel tarihçiliğin sorduğu büyük sorularla ilişkilendirebilecek araştırmacılar yetiştirmektir. Türk tarihçiliğinde birincil kaynaklara dayanılarak üretilen bilgi, doğru yöntemler ve eleştirel araçlarla işlendiğinde insanlığın ortak tarihsel problemlerine katkı sunabilecek güçlü bir laboratuvar işlevi görebilir. Yapay zekâ destekli dijital yöntemler ise bu tarihsel malzemenin daha geniş ölçeklerde analiz edilmesini ve küresel akademik dolaşıma katılmasını mümkün kılmaktadır.

Öte yandan hızla gelişen dijital yöntemler ve yapay zekâ temelli sistemlerin tarih bilgisi üretiminde kullanımı bazı tehlikeler de barındırmaktadır. Bölümümüz, yapay zekânın mevcut çalışma sistemlerinin tarih metodolojisiyle uyuşmayan taraflarının tespit edilmesinde ve giderilmesinde önemli bir rol üstlenerek, tarih disiplininin dijital gelişmelerle entegrasyonunun uzman kontrolünde yapılmasına olanak sağlayacak bir zemin inşa edecektir.

Programımızı; öğrencileri yalnızca yapay zekâ araçlarının kullanıcıları olarak değil, bu teknolojilerin arkasındaki epistemolojik varsayımları, akıl yürütme biçimlerini ve yöntemsel sınırları kavrayan araştırmacılar olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Öğrencilerimizin yapay zekâyı tarihsel materyalin okunması, yorumlanması, veriye dönüştürülmesi ve görselleştirilmesi süreçlerinde kullanma ve ilgili teknolojileri geliştirme kabiliyeti kazanmalarını istiyoruz. Bu hedefler doğrultusunda öğrencilerimize Yapay Zekâ Mühendisliği Bölümü ile çift ana dal ve yan dal yapma imkânları sunuyor ve onları buna teşvik ediyoruz.

Bu çerçevede Tarih ve Yapay Zekâ lisans programı, tarihsel metodoloji ile çağdaş yapay zekâ yaklaşımlarını bütünleştiren, uluslararası düzeyde özgün bir eğitim modeli sunmayı hedeflemektedir. Programın akademik araştırmalara olduğu kadar kültürel miras, dijital arşivler, veri analizi ve kamusal tarih alanlarına da nitelikli insan kaynağı yetiştireceğine inanıyoruz.

Sultan Ahmed Celayir Divanı'ndan bir sayfa. Freer Gallery of Art.

İstanbul Medipol Üniversitesi

Tarih ve Yapay Zekâ Vizyonu

İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü olarak hedefimiz; tarihçiliğin klasik zanaatini korurken onu yapay zekâ teknolojileriyle yeniden düşünen, güvenilir bilgi üreten, yapay zekâ sistemlerini eleştirel biçimde kullanabilen ve gerektiğinde bu sistemlerin tasarımına katkı sağlayabilen, genişleyen tarihçiliğin sınırlarına hakim yeni nesil tarihçiler yetiştirmektir.

İznik Çini Paneli. The Metropolitan Museum of Art.

Tarihi Yapay Zekâ mı Yazacak?

Bizim cevabımız açık: **Hayır.**

Tarih hiçbir zaman insandan bağımsız olarak yapay zekâ tarafından üretilebilecek bir bilgi alanı olmayacaktır.

Tarihçilik yalnızca bilgi toplamak değildir. Kaynakları bulmak, otantikliklerini değerlendirmek, kaynak tenkidi yapmak, farklı tanıklıkları karşılaştırmak, güvenilirliği sorgulamak, anlamlı araştırma soruları geliştirmek ve bunlardan ikna edici tarihsel açıklamalar üretmek tarihçiliğin özünü oluşturur. Bunlar sadece teknik değil, aynı zamanda entelektüel ve etik muhakeme gerektiren süreçlerdir.

Ancak bu, yapay zekânın tarih araştırmalarındaki rolünün sınırlı olduğu anlamına gelmez. Tam tersine, önümüzde tarihçilik açısından yeni bir dönem açılıyor.

Tarih Yapay Zekâya Ne Verebilir?

Genel kullanıma sunulmuş yapay zekâ modellerinden farklı olarak, bilimsel bilgi üretiminde kullanılacak güvenilir yapay zekâ sistemleri internette bulunan bilgilerle değil, alan uzmanlarının oluşturduğu bilimsel veri mimarileri üzerine inşa edilecektir.

Kaynak değeri belirlenmiş, orijinalliği değerlendirilmiş, kaynak tenkidinden geçirilmiş, farklı bakış açılarını temsil eden ve tarihsel bağlamını koruyan veri kümelerini ancak tarihçiler oluşturabilir.

Genel amaçlı yapay zekâ sistemleri sorulara cevap üretebilir, ancak hangi kaynakların temsil gücüne sahip olduğu, kavramların zaman içinde nasıl anlam değiştirdiği veya hangi sessizliklerin tarihsel olarak anlam taşıdığı gibi soruların cevabı tarih metodolojisinin içindedir. Bunların yapay zekâ algoritmalarına eklenmesi ancak tarihçilik zanaatini bilenlerin katkısıyla olabilir.

Yapay zekâ sistemlerini eleştirel bir biçimde değerlendirecek ve tasarımına katkı verecek tarihçi yetiştiremezsek o zaman tarihi makinalar yazmaya başlayabilir.

Yapay Zekâ Tarihe Ne Verebilir?

Yapay zekâ, tarihçiliğe daha önce mümkün olmayan imkânlar sunmaktadır. Milyonlarca sayfalık metinlerin birlikte analiz edilmesi, transkripsiyon, bilgi çıkarımı, veri temizliği, sınıflandırma, ilişki ağlarının kurulması, haritalandırma, görselleştirme ve çok büyük veri kümelerinin analiz edilmesi artık mümkün hâle gelmektedir.

Böylece tarihçiler zamanlarını rutin işlemlerden çok yorumlama, karşılaştırma, eleştirel düşünme ve yeni araştırma soruları geliştirmeye ayırabileceklerdir.

Bizim hedefimiz, yapay zekâyı tarihçiliğin yerine koymak değildir.

Hedefimiz, tarih metodolojisini yapay zekâ çağının merkezine taşımaktır.

%100 İngilizce Eğitim ve Uluslararası Deneyim

Bölümümüzde eğitim dili %100 İngilizcedir. Hazırlık sınıfında ileri seviyede akademik İngilizceye hakim olan öğrenciler, tarih alanında akademik eğitimlerini tamamen İngilizce yürütülen derslerle tamamlar. Ayrıca öğrenciler İstanbul Medipol Üniversitesi'nin desteklediği yurt dışı eğitim programları kapsamında Amerika Birleşik Devletleri'nde bir üniversitede bir dönem derslere katılma fırsatı bulacaktır. Yurt dışı eğitim ücretleri ve konaklama giderleri üniversitemiz tarafından karşılanmaktadır.

Arapça Eğitimi ve Yurt Dışı Dil Destek Programı

Osmanlı ve İslam tarihi kaynaklarına erişim açısından Arapça dil bilgisi büyük önem taşır. Öğrenciler, alanında uzman hocalardan Arapça dersleri alacaklar; derslerini başarıyla tamamlayanlar, Arapça konuşulan ülkelerde (Ürdün, Mısır, Suudi Arabistan gibi) yoğunlaştırılmış bir dil kursuna katılarak dil becerilerini pekiştireceklerdir. Bu sürecin tüm masrafları yine üniversitemiz tarafından karşılanacaktır.

Piri Reis Haritası'ndan Karsu Adası. Walters Art Museum

Leyla ile Mecnun Okulda. The Metropolitan Museum of Art.

Osmanlı Türkçesi ve Kaynak Okuma Yetkinliği

Osmanlı tarihi araştırmalarının vazgeçilmez araçlarından biri olan Osmanlı Türkçesi, bölüm müfredatının temel bileşenidir. Öğrenciler, iki yıl içerisinde hem matbu hem yazma eserleri okuyabilecek düzeye ulaşacaktır. Ayrıca, ileri seviye derslerde Osmanlıca birincil kaynaklara dayalı özgün makaleler yazma çalışmalarına başlayacaklardır.

İstanbul'un Tarihsel Katmanlarında Eğitim

İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü, Roma İmparatorluğu'ndan günümüze kadar birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan İstanbul'da olmanın avantajını kullanarak bu şehrin tarihi zenginliğini bir eğitim alanı olarak değerlendirmektedir. Derslerde ele alınan konularla bağlantılı olarak düzenlenecek arşiv, kütüphane, müze ve saha gezileri sayesinde öğrenciler tarihe doğrudan temas edecek, aktif biçimde öğrenme sürecinin bir parçası olacaklardır.

Kariyer İmkânları

İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü, yalnızca geçmişi anlamakla yetinmeyen, geleceği şekillendirmeye aday, donanımlı bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Bu yaklaşım, mezuniyet sonrası geniş bir kariyer yelpazesi sunar.

Bölümümüzün mezunları, akademik hayata yönelerek üniversitelerde ve araştırma kurumlarında öğretim üyesi ya da araştırmacı olarak görev alabilirler. Lisans eğitimi boyunca kazanılan kaynak okuma, analiz etme ve yorumlama becerileri, onları tarih yazımı, arşiv çalışmaları, belge çözümlemeleri ve akademik yayıncılık gibi alanlarda yetkin kılar.

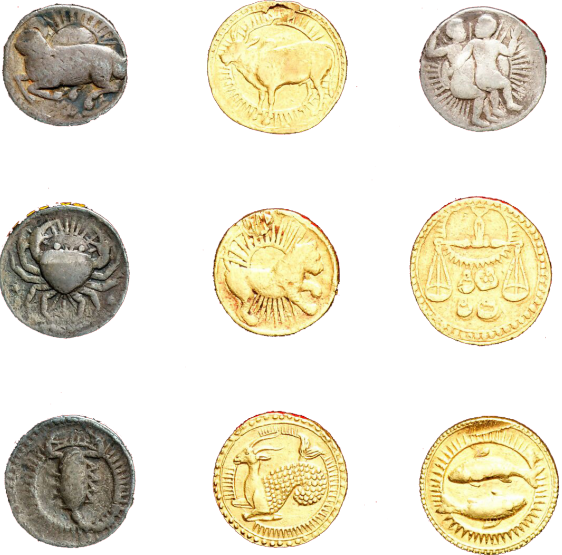
Tarih uzmanlığının sunduğu imkânlar yalnızca akademik kariyerle sınırlı değildir. Mezunlarımız; kültürel miras yönetimi, müzecilik, yayıncılık, medya ve belgesel yapımcılığı gibi yaratıcı ve iletişim odaklı sektörlerde de etkin roller üstlenebilirler. Editörlük, senaryo danışmanlığı, tarih danışmanlığı gibi uzmanlık alanlarında çalışma imkânı bulabilir, televizyon, radyo ve dijital yayıncılık dünyasında içerik üreticisi, araştırmacı ya da danışman olarak yer alabilirler.

Yapay zekâ eğitimi ile mezunlarımız günümüzde hızla gelişen veri okuryazarlığı ve dijital insan bilimleri alanlarında da katkı sunabilecek niteliktedir. Veri seti oluşturma, içerik analizi, yapay zekâ tabanlı tarihsel modelleme ve algoritmik arşiv taraması gibi konular, tarihçilerin yetkinliğinden faydalanan yeni nesil iş alanları arasında yer almaktadır.

Destekleyici ve Seçici Akademik Ortam

İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü, öğrenci seçimi ve akademik destek politikasıyla özgün ve nitelikli bir öğrenme ortamı sunar. Program, yalnızca akademik potansiyeli yüksek ve tarih disiplinine özel ilgi duyan adayların kabul edildiği seçici bir yapıya sahiptir. Öğrenci kontenjanı sınırlı tutulur ve böylece her öğrenciye bireysel ilgi ve rehberlik sağlanabilir. Bu özel programda yer alan tüm öğrenciler, tam burslu olarak eğitim görür. Burslar yalnızca öğrenim ücretini değil, aynı zamanda yaşam masraflarını da kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Öğrencilerin akademik gelişimlerine tam anlamıyla odaklanabilmeleri için barınma, kitap ve araştırma desteği gibi kapsamlı imkânlar sunulur.

Bölüm, öğrencilerine yalnızca tarihsel bilgi sunmakla kalmaz, çok yönlü bir eğitim anlayışıyla onları eleştirel düşünen, kültürel farkındalığa sahip, dijital dünyada etkin ve entelektüel cesaret taşıyan bireyler olarak yetiştirmeyi hedefler. Amacımız, bu niteliklerle donatılmış üstün yetenekli öğrencilerden oluşan bir kadroyu, yarının etkili tarihçileri ve küresel ölçekte katkı sunabilecek entelektüelleri olarak geleceğe hazırlamaktır.

Babür Dönemi Altın Paraları. The Metropolitan Museum of Art.

Akademik Kadro ve Birebir Etkileşim

Öğrencilerimiz, yalnızca bilgiyi aktaran değil, aynı zamanda düşünen, sorgulayan, üreten akademisyenlerle birebir etkileşim içinde çalışacaklardır. İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü öğretim üyeleri, kendi uzmanlık alanlarında uluslararası saygınlığa sahip olmanın yanı sıra, tarihsel olayları uzun dönemli ve küresel perspektifle değerlendirme yetkinliğine sahiptir. Müfredatımız, bu birikimin doğrudan öğrencilerle paylaşılması hedefiyle yapılandırılmıştır.

Hocalarımız

- Prof. Dr. Mehmet İpşirli
- Prof. Dr. Tufan Buzpınar
- Prof. Dr. Ahmet Demirel
- Prof. Dr. Cemil Aydın
- Prof. Dr. Hüseyin Yılmaz
- Dr. Öğr. Üyesi İsa Uğurlu
- Dr. Uzm. Arş. Abdullah Karaarslan
- Uzm. Arş. Şeyma Nur Temel
- Uzm. Arş. Fatih Doğan

Akademik Danışma Kurulu

- Prof. Dr. Cemal Kafadar
(Harvard University)
- Prof. Dr. Şükrü Hanioğlu
(Princeton University)
- Prof. Dr. Selçuk Esenbel
(Boğaziçi Üniversitesi)
- Dr. Mustafa Özel
(İstanbul Medipol Üniversitesi)
- Prof. Dr. Abdurrahman Atçıl
(Sabancı Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nükhet Varlık
(Rutgers University)

Burslar

İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü yüksek nitelikli öğrencileri desteklemek ve akademik başarıyı teşvik etmek amacıyla kapsamlı burs olanakları sunmaktadır.

Bu olanaklar ile öğrencilerimizin hem akademik hem de sosyal açıdan güçlü bir üniversite deneyimi yaşamaları hedeflenmektedir. Tarih ve Yapay Zekâ Bölümüne yerleşen tüm öğrencilerimiz %100 tam burslu olarak öğrenim görecektir.

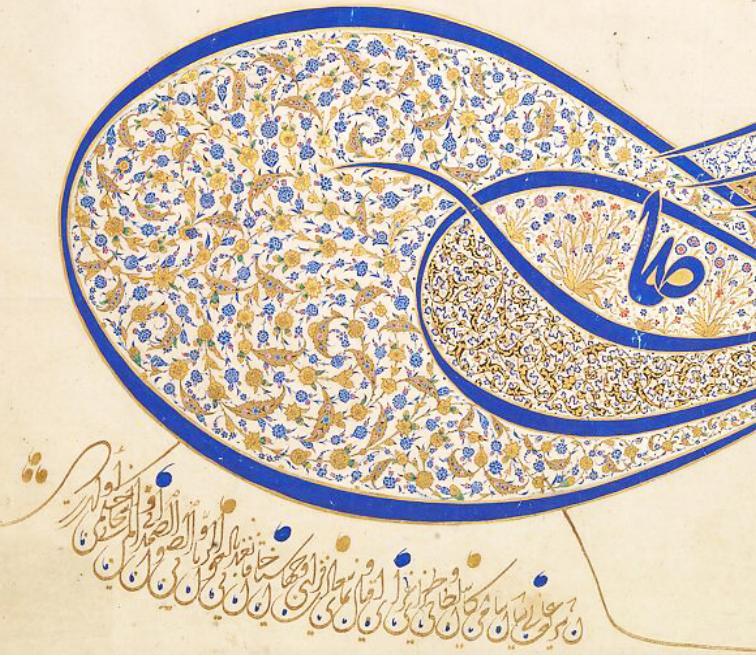
Üniversite giriş sınavlarında üstün başarı göstererek dereceye giren öğrencilerimize aşağıda belirtilen Üstün Başarı Bursları sağlanacaktır.

EA puan türünde sıralamada ilk 2000’de yer alan öğrenciler için:

- ▶ 50.000 TL tutarında aylık eğitim bursu (Yılda 7 ay boyunca)
- ▶ Amerika Birleşik Devletleri’nde bir dönem eğitim
- ▶ Yurt bursu
- ▶ Yemek bursu

Aziz Sancar Doktora Bursu

Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı’nda ilk 500’e girerek İstanbul Medipol Üniversitesi Tarih ve Yapay Zekâ Bölümü lisans programını tamamlayan öğrencilere, doktora eğitimlerini Times Higher Education World University Rankings listesinde ilk 20’de yer alan üniversitelerden birinde, Tarih alanında yapmaları koşuluyla maddi destek sağlanır. Bu kapsamda, doktora eğitimi süresince 5 yıla kadar yıllık 40.000 ABD dolarına kadar burs verilir.

Kanuni Sultan Süleyman'ın Tuğrası. The Metropolitan Museum of Art.

- medipoluniversitesi
- medipolunv
- medipolunv
- medipoluniversitesi

Kavacık Kuzey Kampüs
Kavacık Mah. Ekinciler Cad. No: 19
Beykoz 34810 İstanbul

Kavacık Güney Kampüs
Göztepe Mah. Atatürk Cad. No: 40
Beykoz 34815 İstanbul

Haliç Kampüs
Atatürk Bulvarı No: 27, Fatih 34083 İstanbul

444 85 44